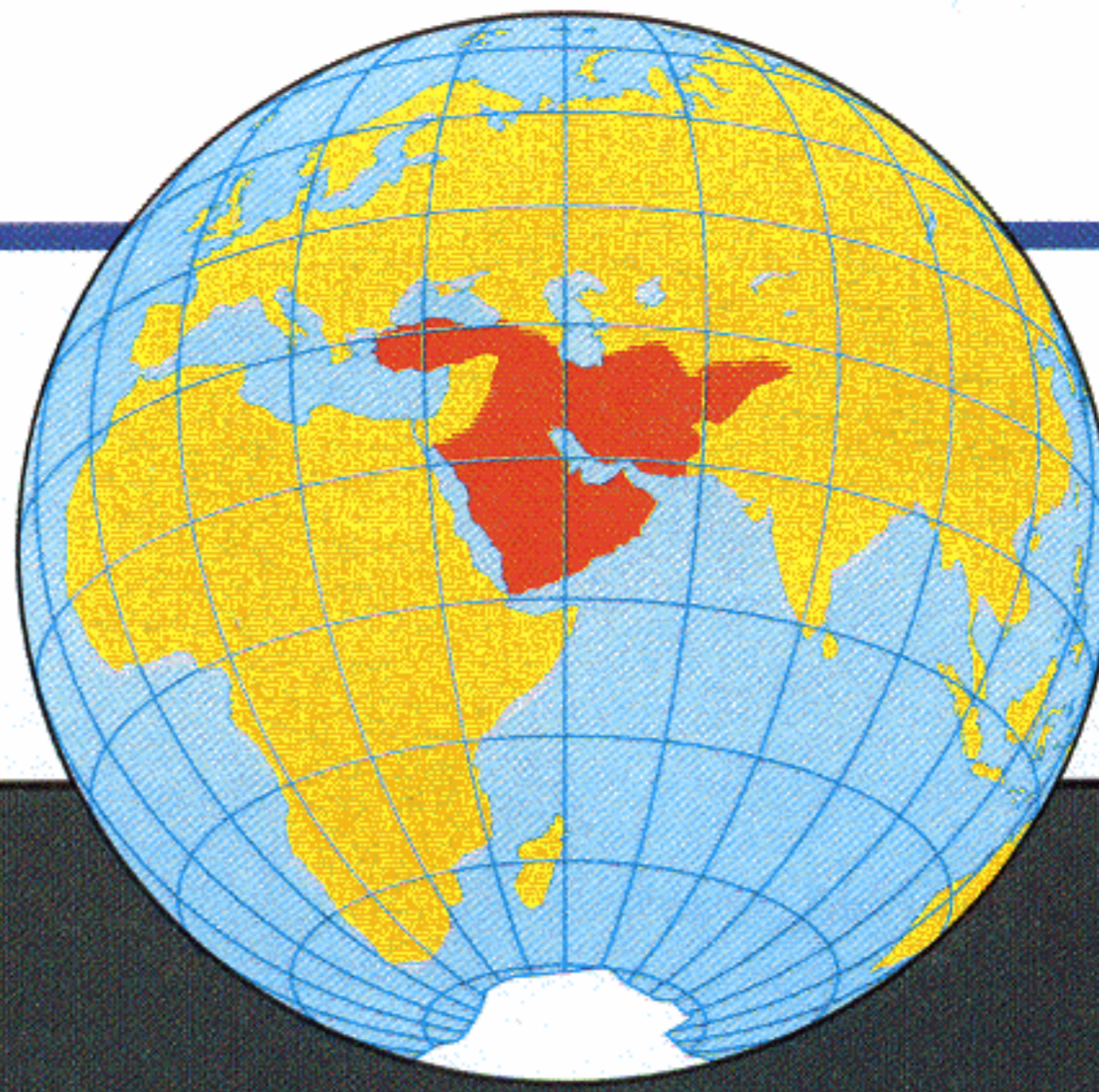

IRAN

Suprafața
1.648.000 km²

Populația
63.200.000 locuitori

Densitatea populației
30 locuitori/km

Capitala și cel mai mare oraș
Teheran, 6.475.527 locuitori

Limbi vorbite
farsi (persana) este limba oficială, vorbită de 45% din populație. 23% vorbesc kurda și 26% limba turcă. Se vorbesc de asemenea azerbaidjiana și araba

Produse importate
piese de mașini, arme și echipament militar, produse alimentare, produse farmaceutice, autovehicule

Produse exportate
petrol brut și produse petroliere (90% din total), covoare, piei, fructe

Moneda oficială
rial (1 rial = 100 dinari)

Produsul intern brut
168.100.000.000 dolari SUA

Forma de stat
republică

CARACTERISTICI GEOGRAFICE

Jumătate din suprafața Iranului se găsește pe un podiș aflat la 1.200 m înălțime. Această regiune centrală este înconjurată de lanțuri muntoase: Munții Elburs în nord și Munții Zagros în sud-vest. Cei mai înalți munți sunt Munții Elburs, unde Vârful Demavend, un vulcan stins, se ridică la 5.780 m, cel mai înalt punct din Iran. Părțile centrale și estice ale țării sunt dominate de Deșertul sărat Kavir, nelocuibil, presărat doar cu oaze. Principalele zone depresionare se găsesc de-a lungul țărmurilor sudice ale Mării Caspice și ale coastei Golfului Persic.

CLIMA

Iranul are o climă continentală foarte variată, marcată de extreme de temperatură și de precipitații. Verile sunt foarte călduroase în jurul Golfului Persic, unde temperaturile de până la 50°C nu sunt neobișnuite. Spre interior, maximele zilei depășesc uneori 50°C, dar temperaturile scad foarte rapid noaptea. Iernile sunt în general reci, cu excepția zonei din jurul Mării Caspice și a Golfului Persic, temperaturile scăzând sub 0°C în podiș. Temperatura medie la Teheran este de 30°C în iulie și de 2°C în ianuarie, cu o cantitate medie de precipitații de 24cm pe an. Abadan, din depresiunile sud-vestice, are o temperatură medie de 36°C în iulie și de 12°C în ianuarie, iar cantitatea medie de precipitații este de 20cm.

POPULAȚIA

Iranul este centrul internațional al islamului șiiit, care este religia oficială de stat. Aproximativ 93% din iranieni sunt musulmani șiiți. Majoritatea minorităților etnice, al căror procentaj se ridică la 5%, inclusiv kurzi, baluchi, turci și arabi, sunt musulmani sunni. Principalele religii minoritare sunt bahai, zoroastrianismul și nestorianismul creștin: împreună aceste religii cuprind aproximativ 2% din populație. De la detronarea șahului, în 1979, Iranul are o constituție islamică. La fiecare patru ani se alege un președinte și un ansamblu consultativ. Toate legile trebuie să fie scrutate pentru corectitudinea constituțională și islamică de un Consiliu de Păzitori format din 12 membri.

MINEREURILE

Iranul produce aproximativ trei milioane de barili de petrol pe zi, în principal pentru export. Majoritatea terenurilor petrolifere sunt situate în provincia Khuzestan din sud-vest, și pe mare în apele Golfului Persic. Petrolul brut este exportat de pe Insula Kharg, deși multe facilități încă nu au fost

AGRICULTURA

Iranul este încă în principal agricol și 30% din forța de muncă lucrează în agricultură. Numai aproximativ 12% din suprafața țării sunt folosite pentru culturi agricole, 27% fiind pășuni. Aproape o treime din terenul arabil este irigat, iar planta principală cultivată este grâul; sunt importante orzul, bumbacul, fructele, nucile,

refăcute după daunele suferite în timpul războiului Iran-Irak (1980-88). La sfârșitul războiului, producția de petrol a Iranului funcționa abia la jumătatea nivelului de care se bucura sub domnia șahului, și era vândută la mai puțin de jumătate din preț. Există aici și aproximativ 14 trilioane m³ de gaze naturale, în special în sud și în Munții Elburs. În anii 1970 s-au dezvoltat diferite zăcăminte de fier și de cărbuni pentru utilizarea în noua industrie a oțelului și încep să fie exploatate zăcăminte mari de cromit, cupru, plumb, zinc și sare. Bafq este un important centru pentru fier, plumb și zinc; Qom produce de asemenea plumb și zinc; Kermanul este bogat în zăcăminte de cupru.

INDUSTRIA

În afara petrolului, principalele produse industriale sunt covoarele, îngrășămintele, produsele alimentare (în special zahărul și caviarul), pielea, produsele farmaceutice, masele plastice și încălțăminte. Cea mai veche industrie a Iranului, cea textilă, este centrată în Esfahan. S-au extins industriile de ciment și de construcții și se fabrică oțel, piese de mașini și automobile, adesea cu investiții străine. Recuperarea după daunele provocate de război și de un cutremur enorm din 1990 a fost lentă, și există deficit de hrană, de bunuri de consum și de instalații electrice în țară, făcând dificilă extinderea industriei fără ajutor străin. Devalorizarea monedei a făcut importurile foarte scumpe. Există planuri pentru a construi noi

uzine petrochimice și pentru a mări cota anuală a țării de gaze naturale exportate.

ORAȘELE

Teheranul se află la o înălțime de 1.200 m la poalele Munților Elburs. O parte din vechiul oraș a supraviețuit dar, pe măsură ce s-a extins, orașul s-a modernizat. Teheranul este principalul centru administrativ, comercial și industrial. Meshad, al doilea oraș ca mărime (1.759.155 de locuitori), este centrul comercial al nord-estului și are legături cu Turkmenistan și Afganistan. Esfahanul (1.127.030 locuitori) este un centru industrial important.

TRANSPORTUL

Șoseaua principală se întinde de la granița cu Turcia până în Afganistan. Există 136.372 km de drumuri, plus încă 40.066 km de rețele de cale ferată, care leagă Teheranul cu Abadan, Meshan, Esfahan și Tabriz. Pe Shatt al Arab sunt căi navigabile interioare importante, dar acestea au fost închise din cauza războaielor recente. Principalele porturi la ocean sunt Khorramshahr, Bandar-e-Abbas, Bandar-e-Khomeyni și Bushehr.